

ATLAS rómskych komunít na Slovensku 2013

Všetky práva vyhradené.

Reprodukovanie materiálu na ďalší predaj alebo na iné komerčné účely je bez písomného povolenia držiteľa autorských práv zakázané.

Citačný vzor:

Mušinka A., Škobla D., Hurrle J., Matlovičová K., Kling J. (2014): **Atlas rómskych komunít na Slovensku 2013**. Bratislava, UNDP, 2014. ISBN 978-80-89263-18-9, 120 s.

Autori: Alexander Mušinka, Prešovská univerzita v Prešove, Ústav rómskych štúdií; Daniel Škobla, UNDP; Jakob Hurrle, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů; Kvetoslava Matlovičová, Prešovská univerzita, Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky; Jaroslav Kling, UNDP

Podakovanie patrí tímu spolupracovníkov a spolupracovníčok, ktorý tvorili: Zuzana Balážová, Gerhard Ballasch, Monika Benková, Dušan Bevilaqua, Stanislav Cína, Kristián Cseh, Roman Csikós, Marián Fečo, Vladimír Fricky, Barbora Gindlová, Martina Heczková, Ladislav Chynoradský, Anna Ištoková, Pavol Kalmár, Maroš Klika, Michal Kozubík, Erika Kušická, Jana Ľuptáková, René Matlovič, Zuzana Melišová, Peter Mihály, František Rac, Daniela Obšasníková, Vladimír Olah, Tünde Peczeová, Rastislav Rosinský, Július Rusnak, Milan Samko, Lucia Segľová, Michal Smetanka, Lenka Smetánková, Vladimír Tirpák, Linda Ulická, Katarína Vanková, Miroslava Žilková.

Spracovateľom výskumnej úlohy poskytli cenné rady Andrey Ivanov, European Union Agency for Fundamental Rights. Na záverečnom spracovaní správy sa podieľala Jarmila Filadelfiová, Inštitút pre výskum práce a rodiny.

ZMOS v rámci Atlasu zabezpečil informačnú a vecnú podporu zberu dát a v záverečnej fáze prieskumu komunikáciu s niektorými obcami.

Recenzenti: Iveta Radičová, Univerzita Komenského, Fakulta sociálnych a ekonomických vied a Robert Ištok, Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta humanitných a prírodných vied.

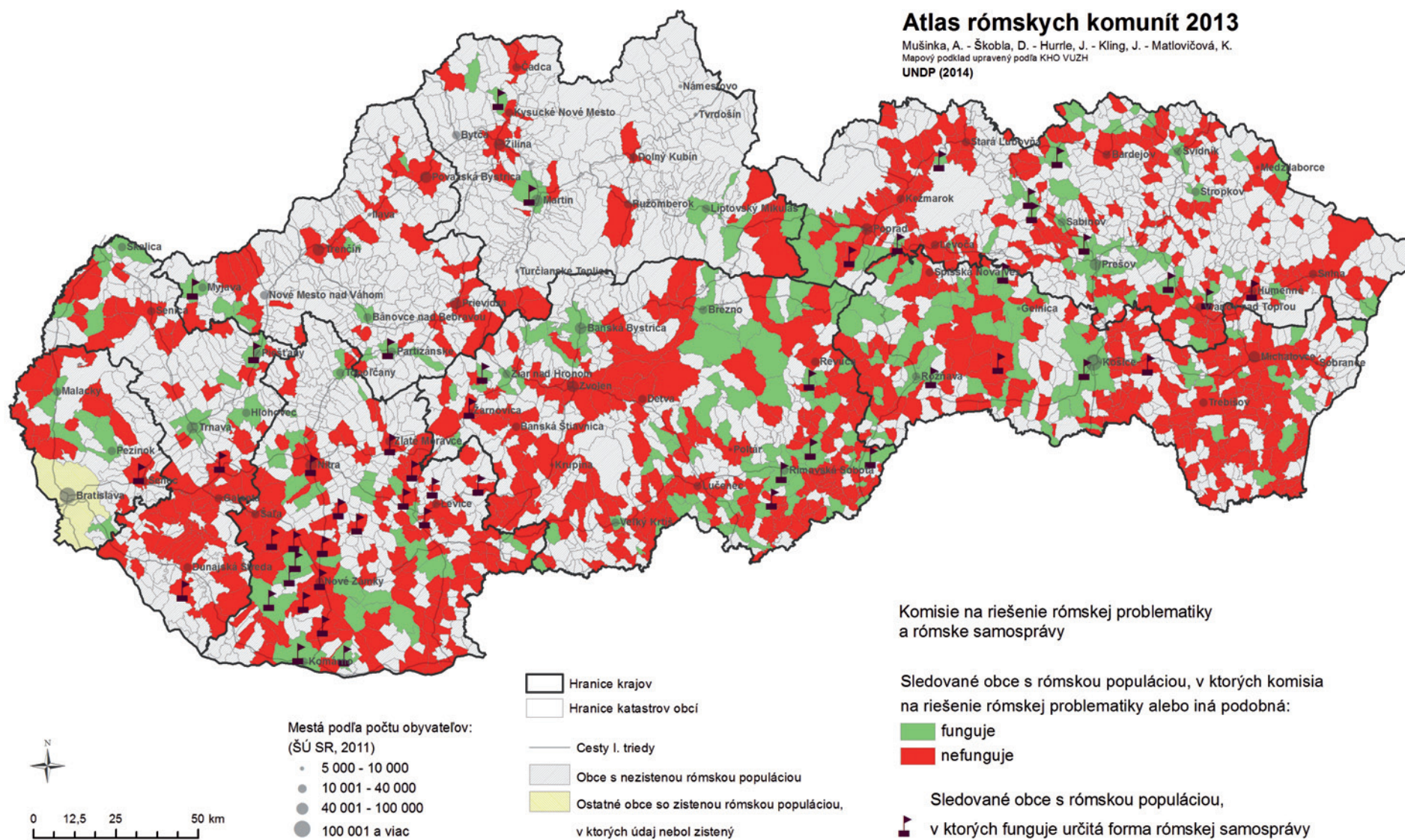
OBSAH

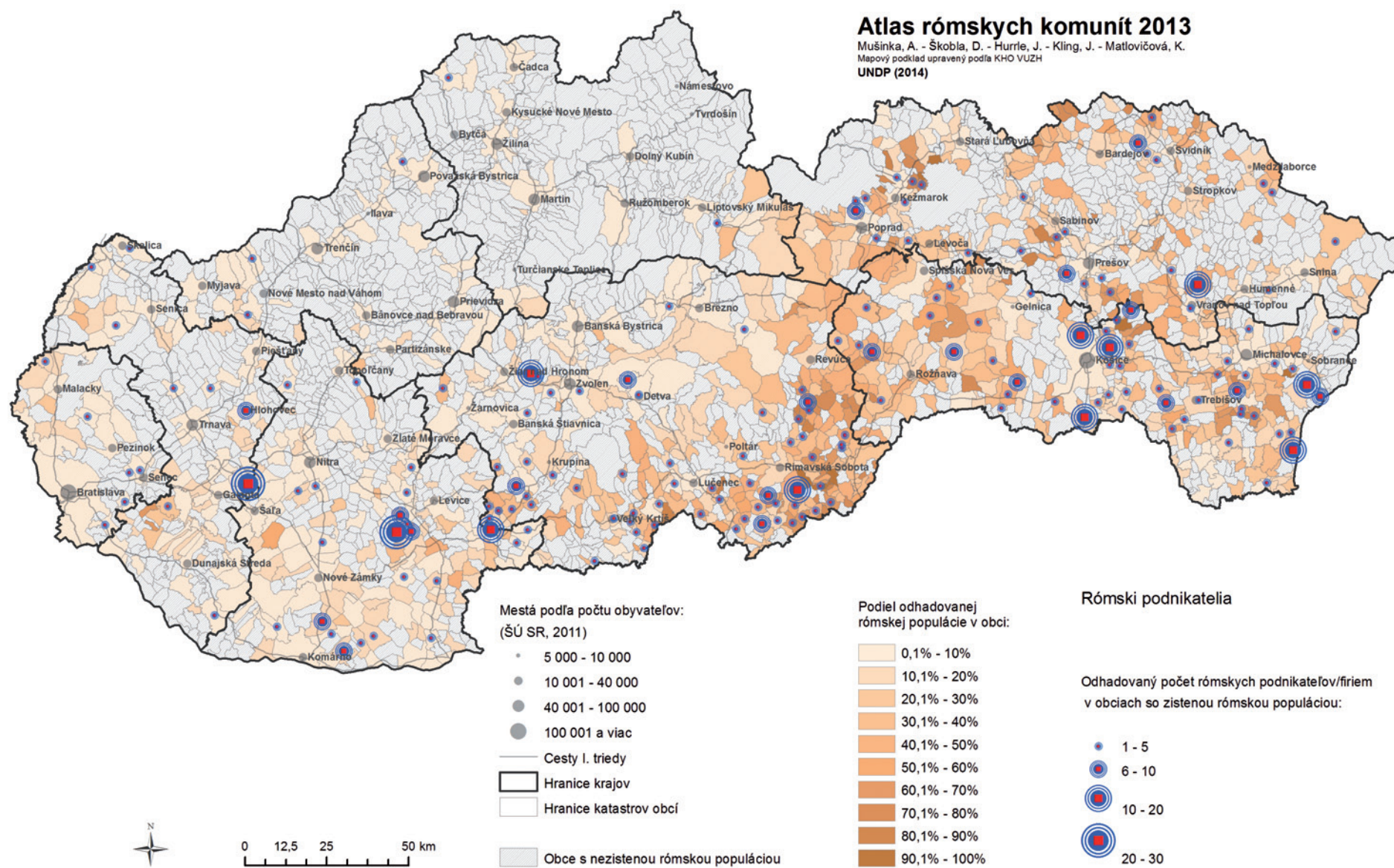
1. Úvod a metodológia výskumu.....	6
2. Zber dát o životných podmienkach rómskych komunít v európskom a národnom rámci.....	8
3. Rómske komunity podľa krajov	11
3.1. Geografické rozmiestnenie obcí s rómskou komunitou	11
3.2. Priestorové umiestnenie, typy osídlení a početnosť obyvateľov.....	13
3.3. Infraštruktúrne vybavenie sledovaných obcí	17
3.4. Infraštruktúrne vybavenie osídlení	20
3.5. Osídlenia a typy obydľí	43
3.6. Majetkovo-právny vzťah k pozemkom	53
3.7. Dostupnosť služieb v osídleniach.....	55
3.8. Politická a občianska participácia.....	62
3.9. Komunitné, hygienické a pastoračné centrá; kultúrne a športové aktivity	64
3.10. Sieť škôl	64
3.11. Porovnanie vybraných údajov s Atlasom rómskych komunít 2004.....	67
4. Aplikačné možnosti údajov z Atlasu rómskych komunít 2013	69
4.1. Index segregácie a podrozvinutosti.....	69
4.2. Prínosy a obmedzenia použitia indikátorov pri programovaní	73
5. Zhrnutie.....	78
6. Mapová časť.....	81

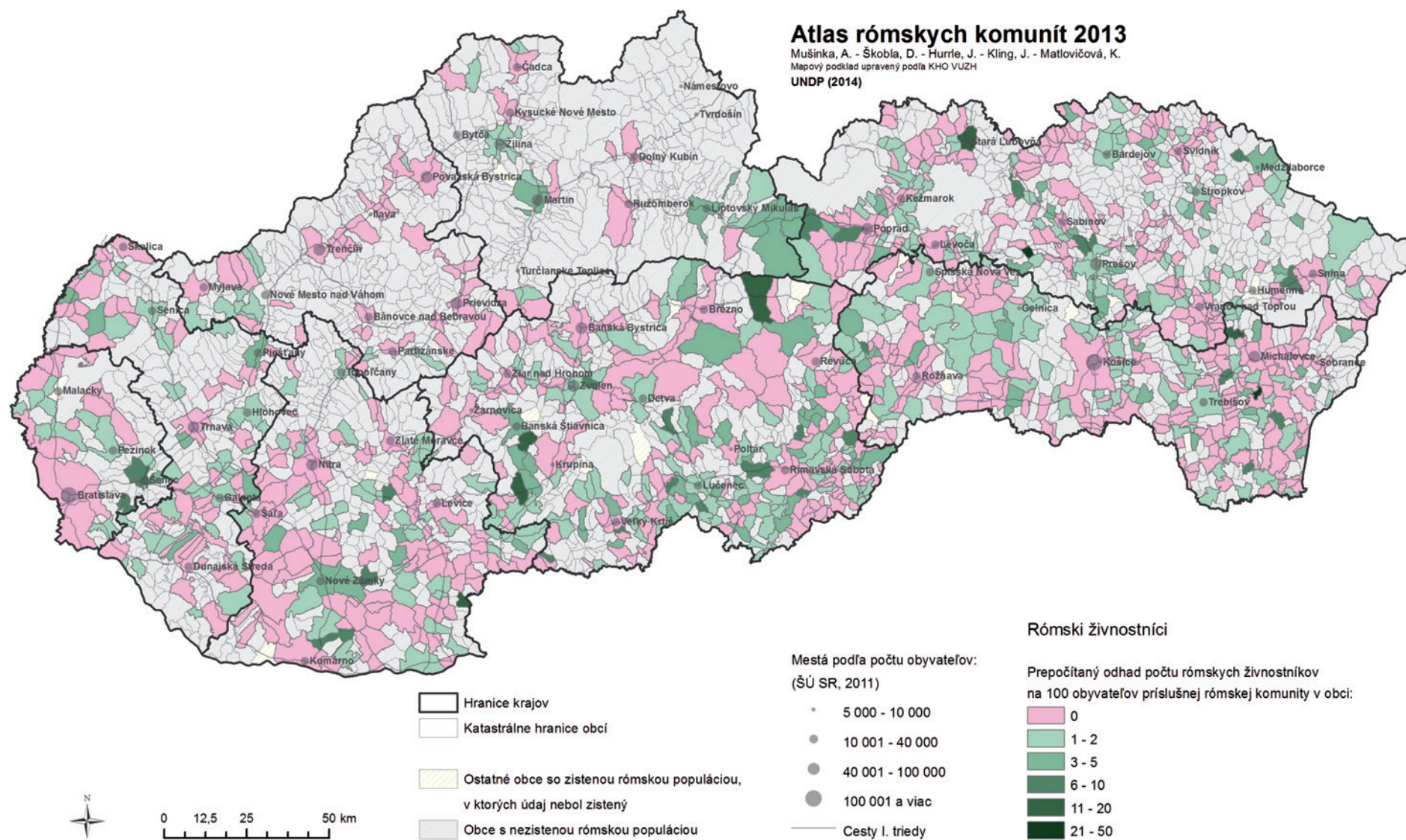
ZOZNAM MÁP

- 1 Odhadovaný podiel Rómov v sledovaných obciach
- 2 Odhadovaný počet rómskych osídlení v sledovaných obciach
- 3 Odhadovaný podiel Rómov bývajúcich v osídleniach vo vnútri obce
- 4 Odhadovaný podiel Rómov bývajúcich v osídleniach na okraji obce
- 5 Odhadovaný podiel Rómov bývajúcich v segregovaných osídleniach
- 6 Odhadovaný podiel obydli v obciach s rómskou populáciou, ktoré využívajú na kúrenie tuhé palivo
- 7 Odhadovaný podiel obydli v obciach s rómskou populáciou, ktoré využívajú elektrické vykurovanie
- 8 Odhadovaný podiel obydli v obciach s rómskou populáciou, ktoré využívajú na kúrenie iné (alternatívne) zdroje tepla
- 9 Dostupnosť ambulancie všeobecného lekára v sledovaných obciach
- 10 Dostupnosť pediatrickej ambulancie v sledovaných obciach
- 11 Dostupnosť gynekologickej ambulancie v sledovaných obciach
- 12 Dostupnosť lekárne v sledovaných obciach
- 13 Materské školy
- 14 Materské školy – odhadovaný počet rómskych detí
- 15 Základné školy
- 16 Asistenti učiteľa
- 17 Rómski poslanci obecných a mestských zastupiteľstiev v súčasnosti
- 18 Rómski poslanci obecných a mestských zastupiteľstiev v minulosti
- 19 Komisie na riešenie rómskej problematiky a rómske samosprávy
- 20 Rómski podnikatelia
- 21 Rómski živnostníci
- 22 Obecné hliadky a úradovne policajného zboru
- 23 Obecné hliadky – počet Rómov
- 24 Poštový úrad
- 25 Počet bankomatov v sledovaných obciach
- 26 Predajne potravín
- 27 Pohostinské a reštauračné zariadenia
- 28 Kultúrne domy
- 29 Domy smútku
- 30 Cirkevné/pastoračné centrá
- 31 Angažovanie sa miestnych farárov v práci s rómskou komunitou
- 32 Komunitné a nízkoprahové centrá
- 33 Terénna sociálna práca
- 34 Hygienické centrá
- 35 Komunálny odpad – veľkokapacitné kontajnery
- 36 Občianske združenia a mimovládne organizácie
- 37 Športové kluby
- 38 Rómske folklórne súbory

6. MAPOVÁ ČASŤ

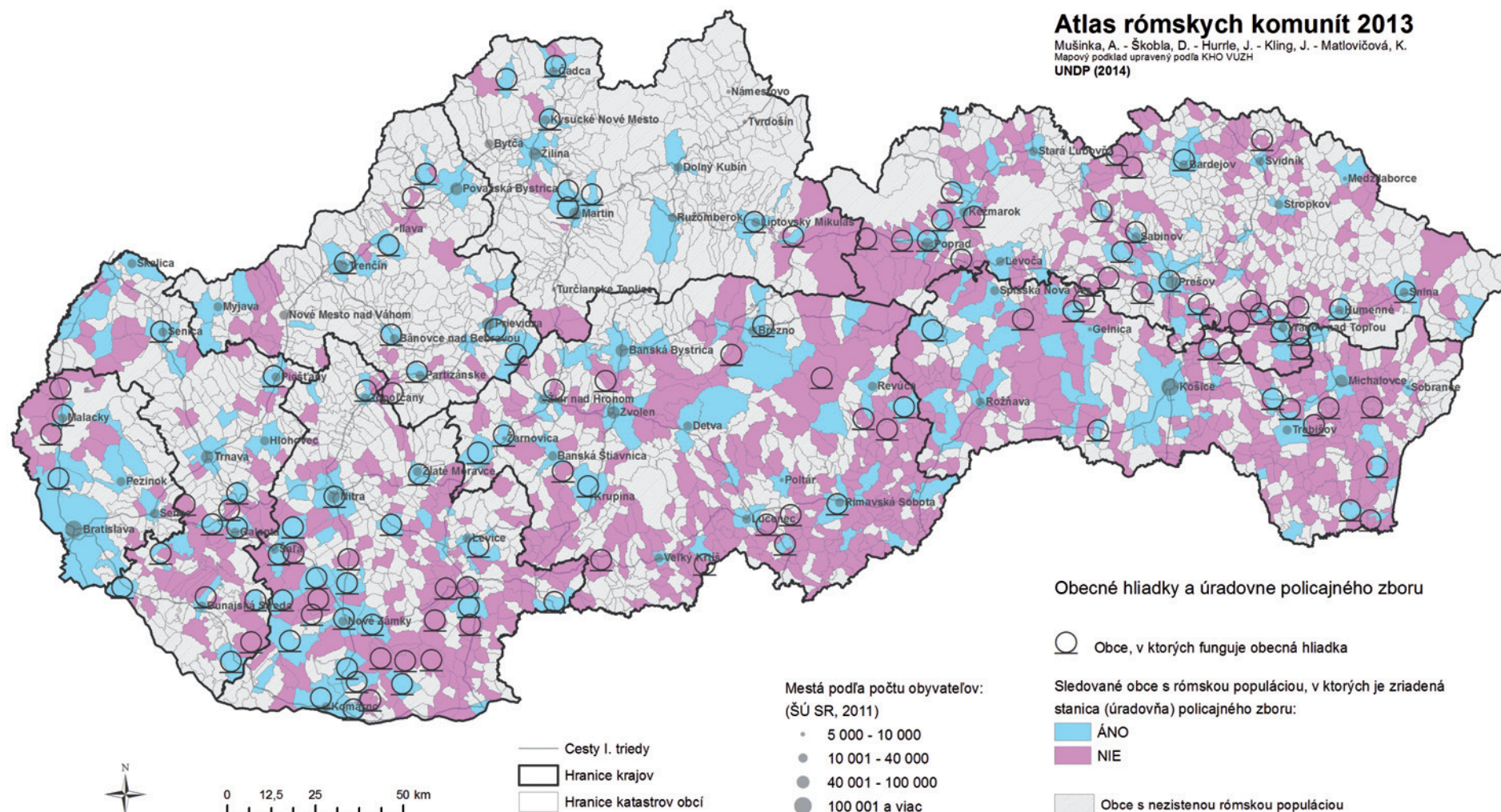

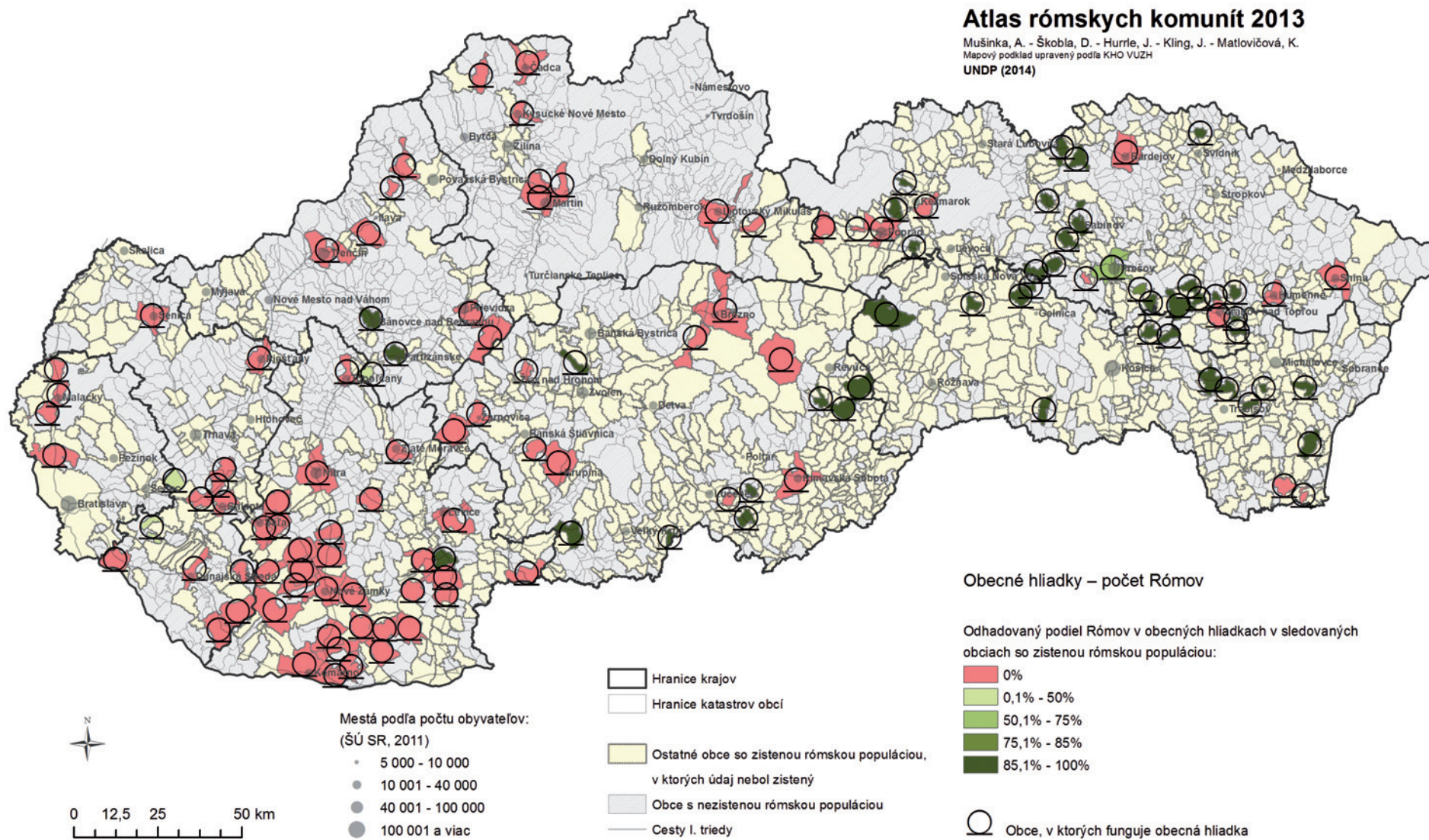
Atlas rómskych komunít 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurre, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
UNDP (2014)

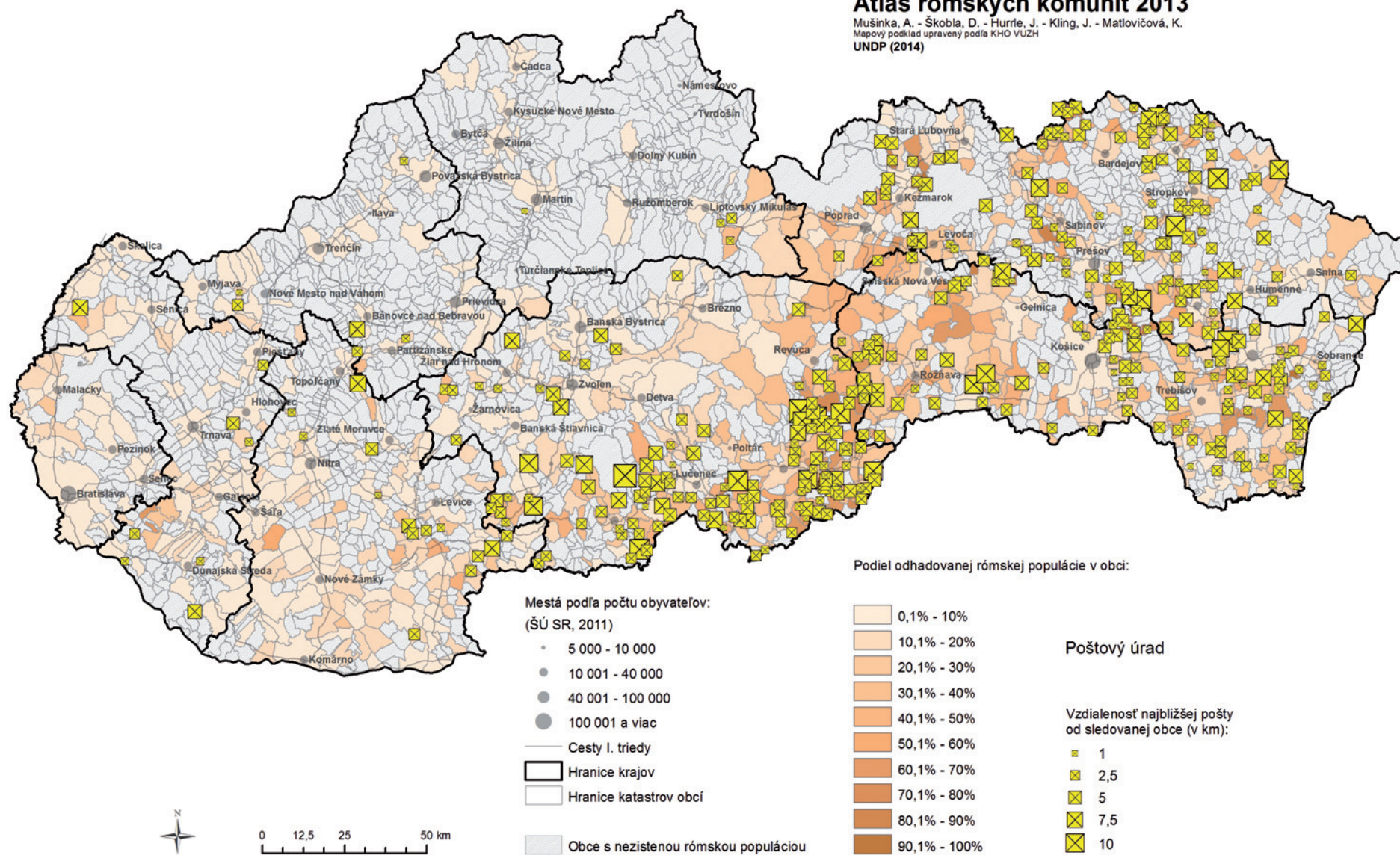
Atlas rómskych komunít 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrie, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
 Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
 UNDP (2014)

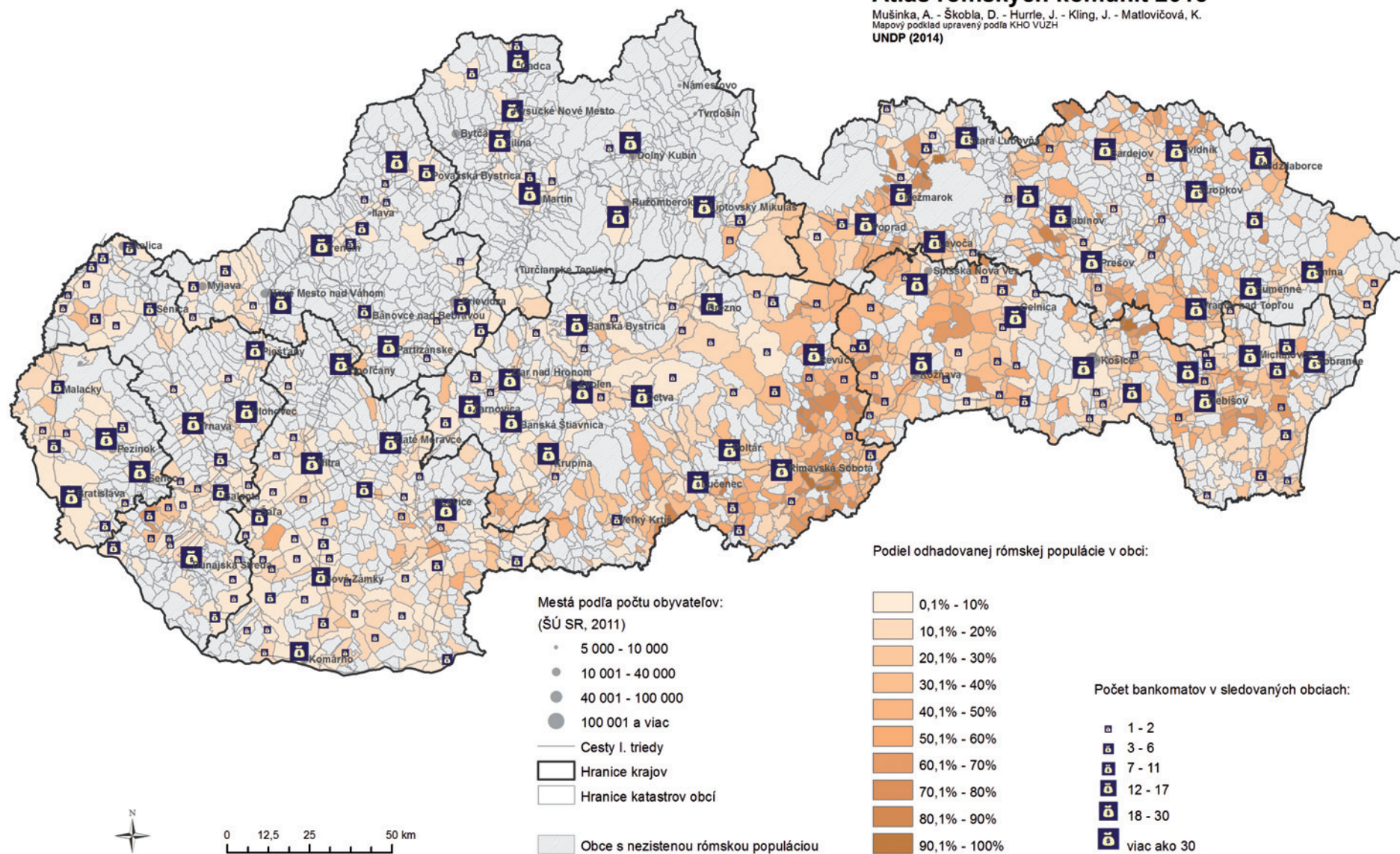
Atlas rómskych komunít 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrie, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
UNDP (2014)

Atlas rómskych komunít 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurre, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
 Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
 UNDP (2014)

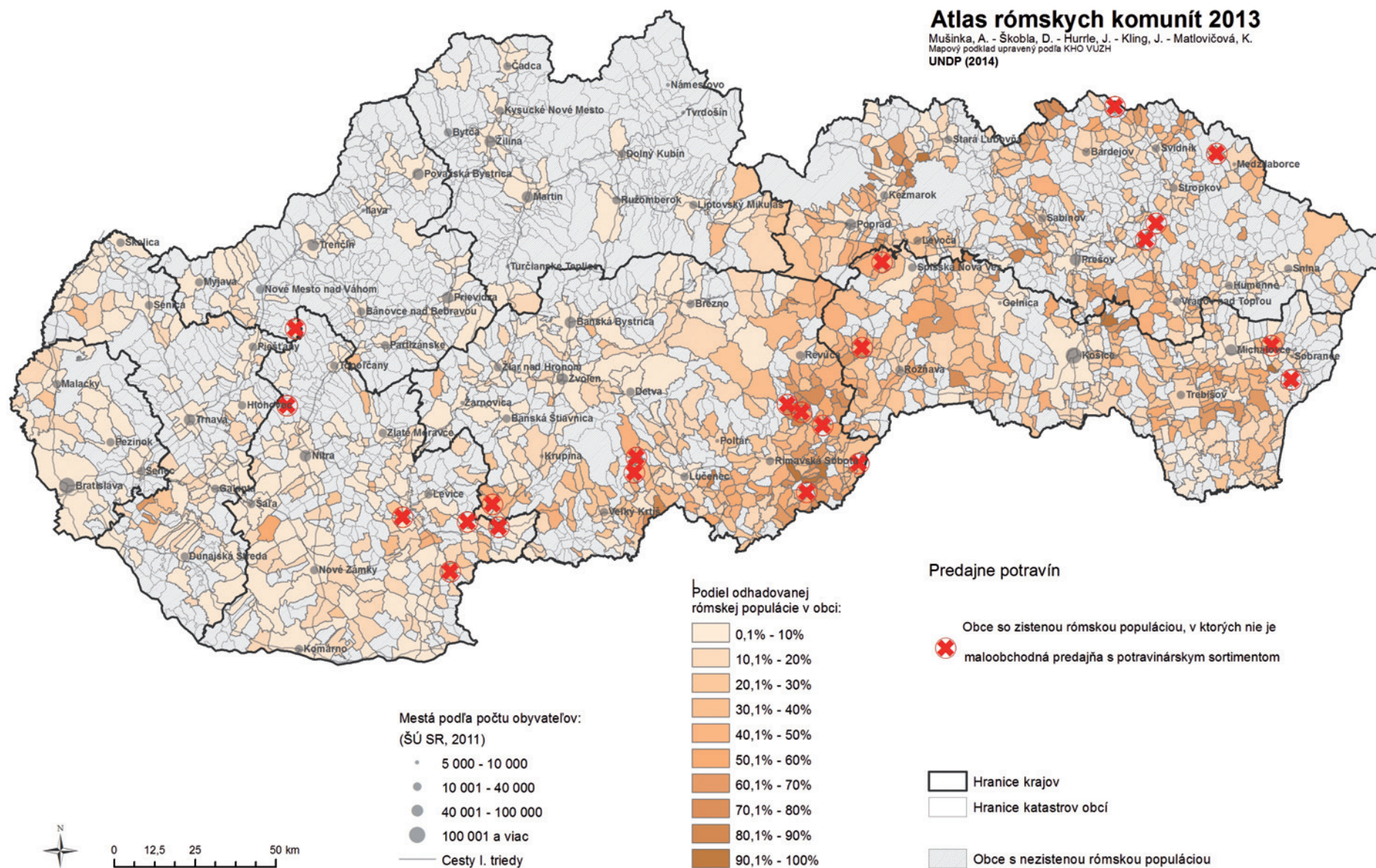

Atlas rómskych komunít 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrie, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.

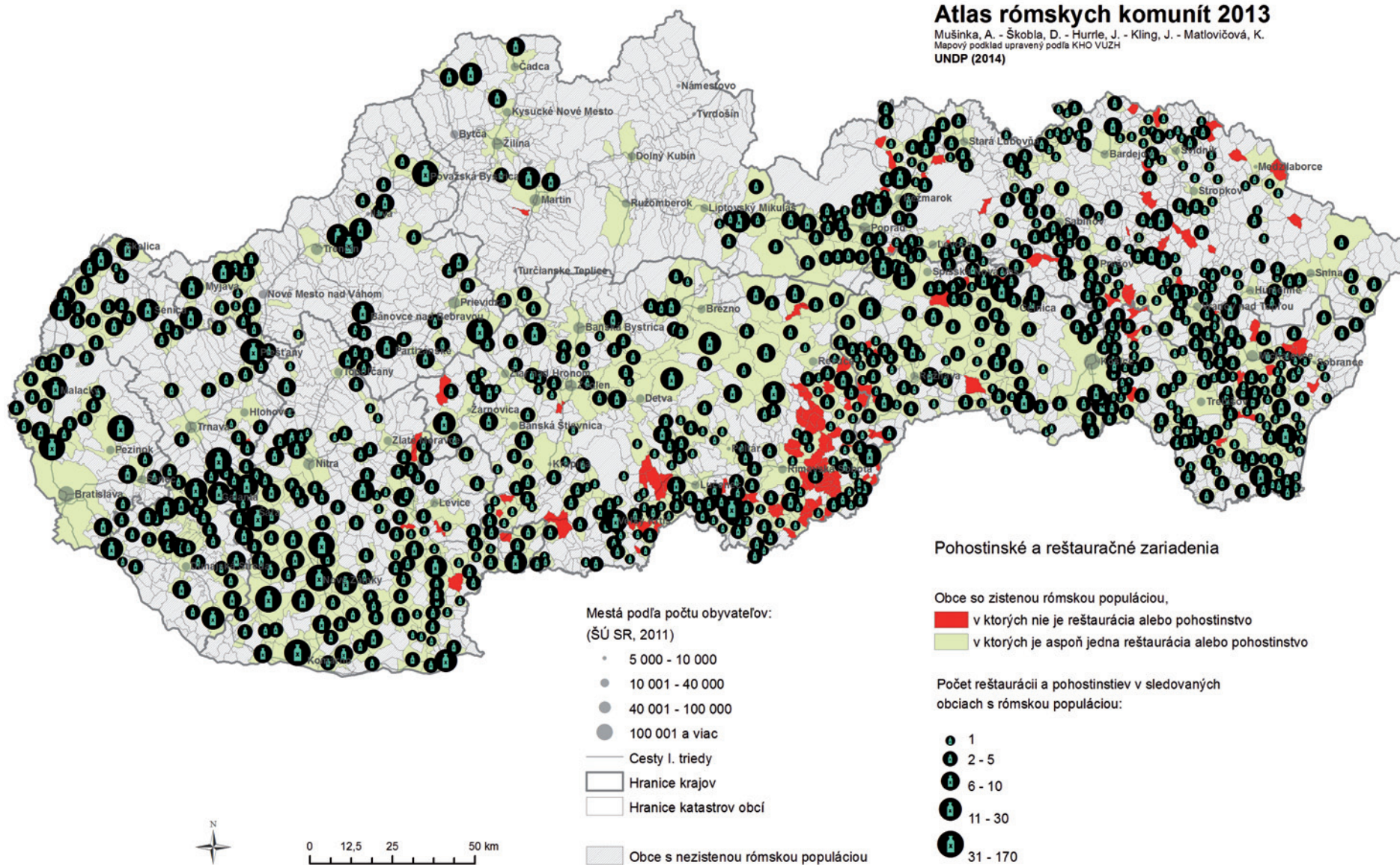
Mapový podklad upravený podľa KHO VÚZH

UNDP (2014)

Atlas rómskych komunit 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrle, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VÚZH
UNDP (2014)

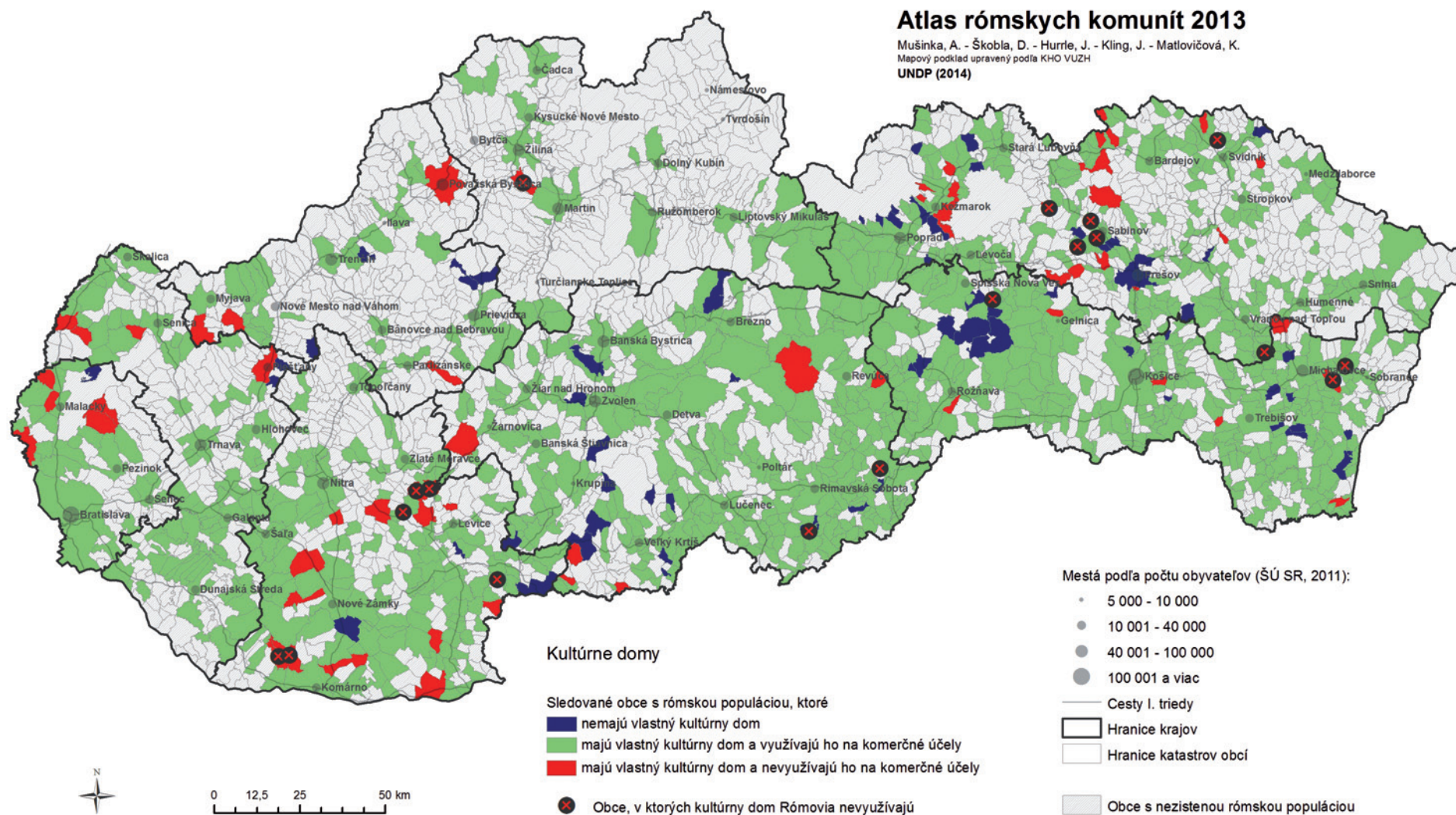

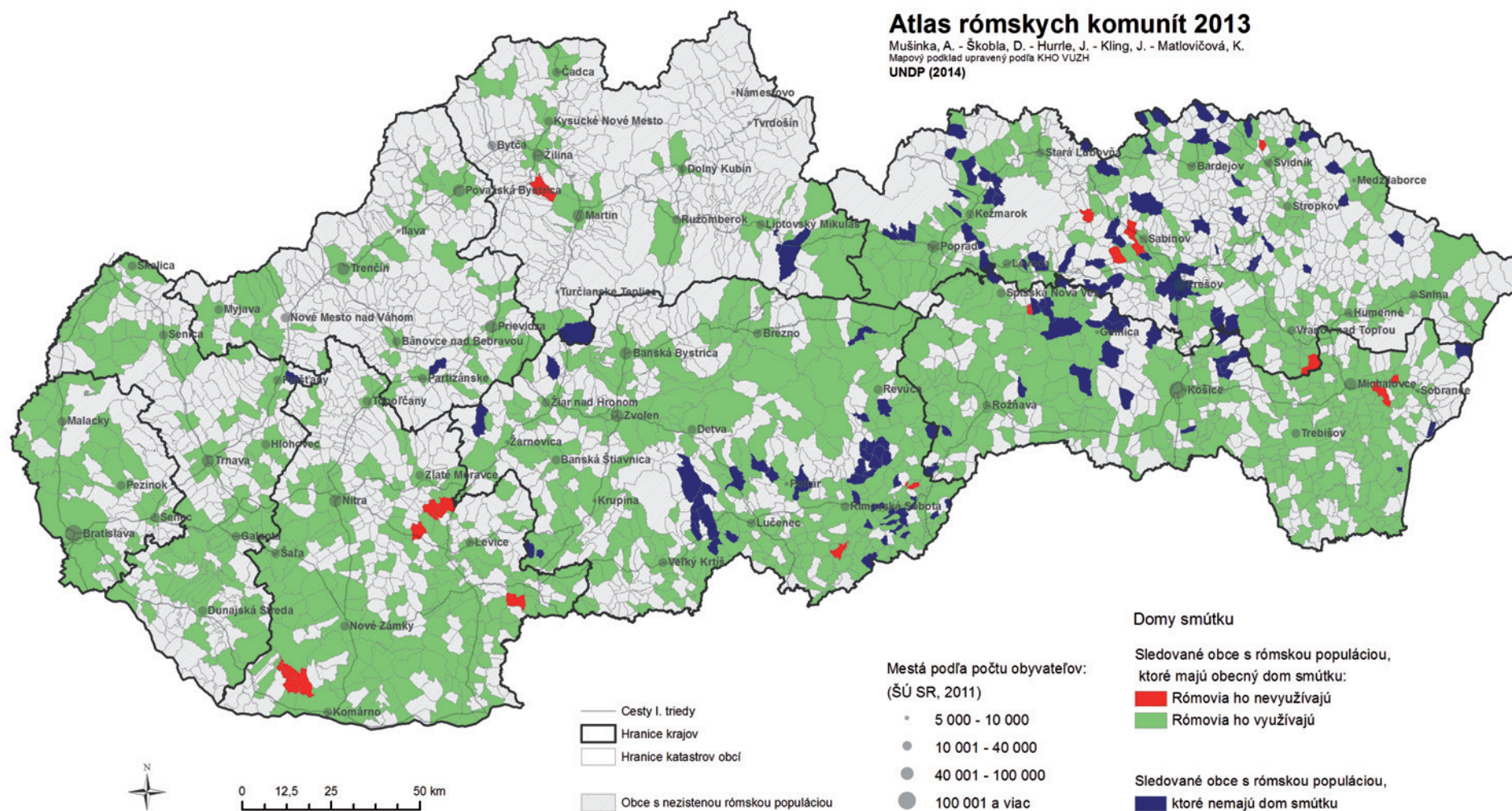
Atlas rómskych komunit 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrle, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.

Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH

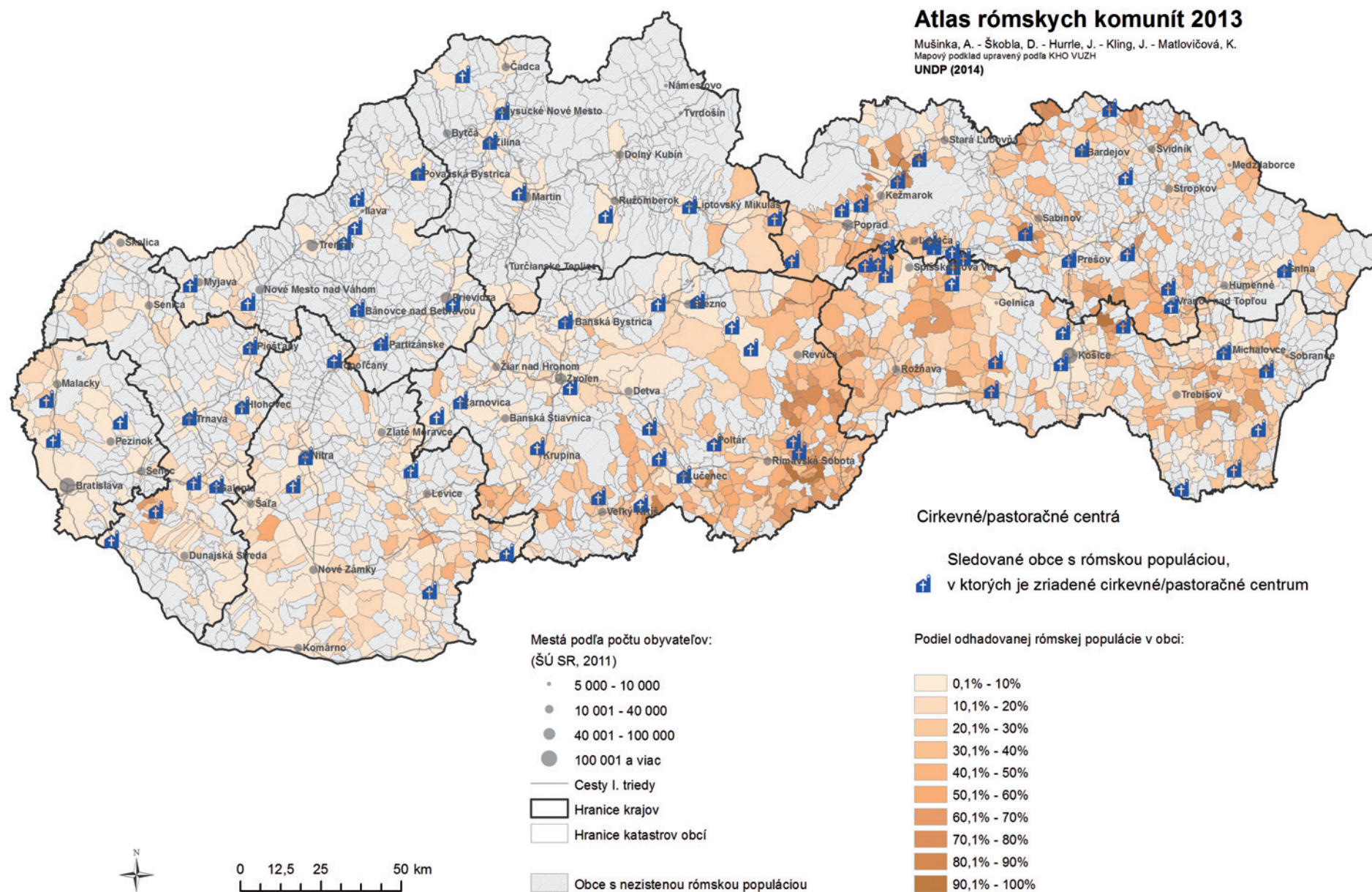
UNDP (2014)

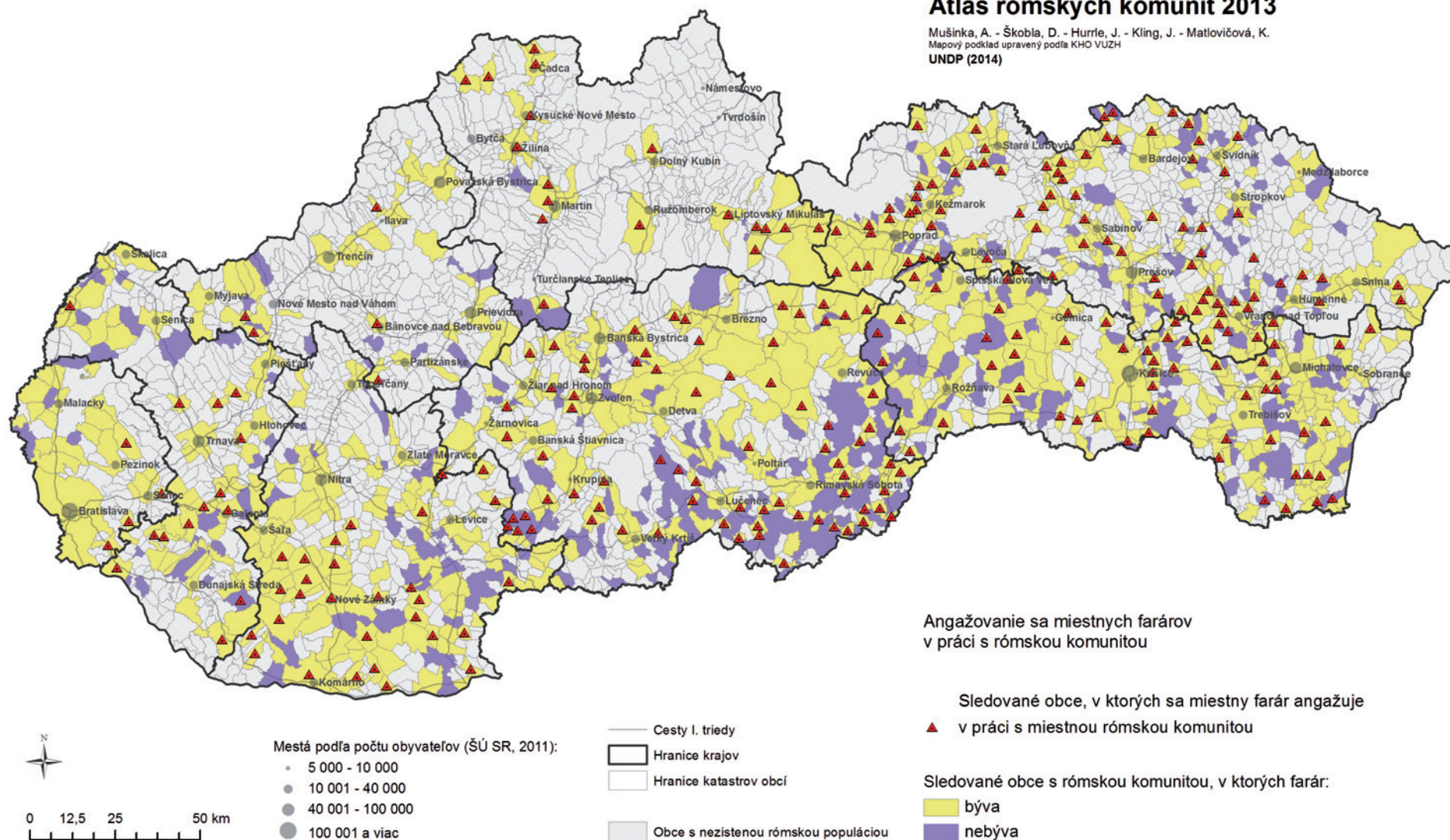
Atlas rómskych komunit 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrie, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
UNDP (2014)

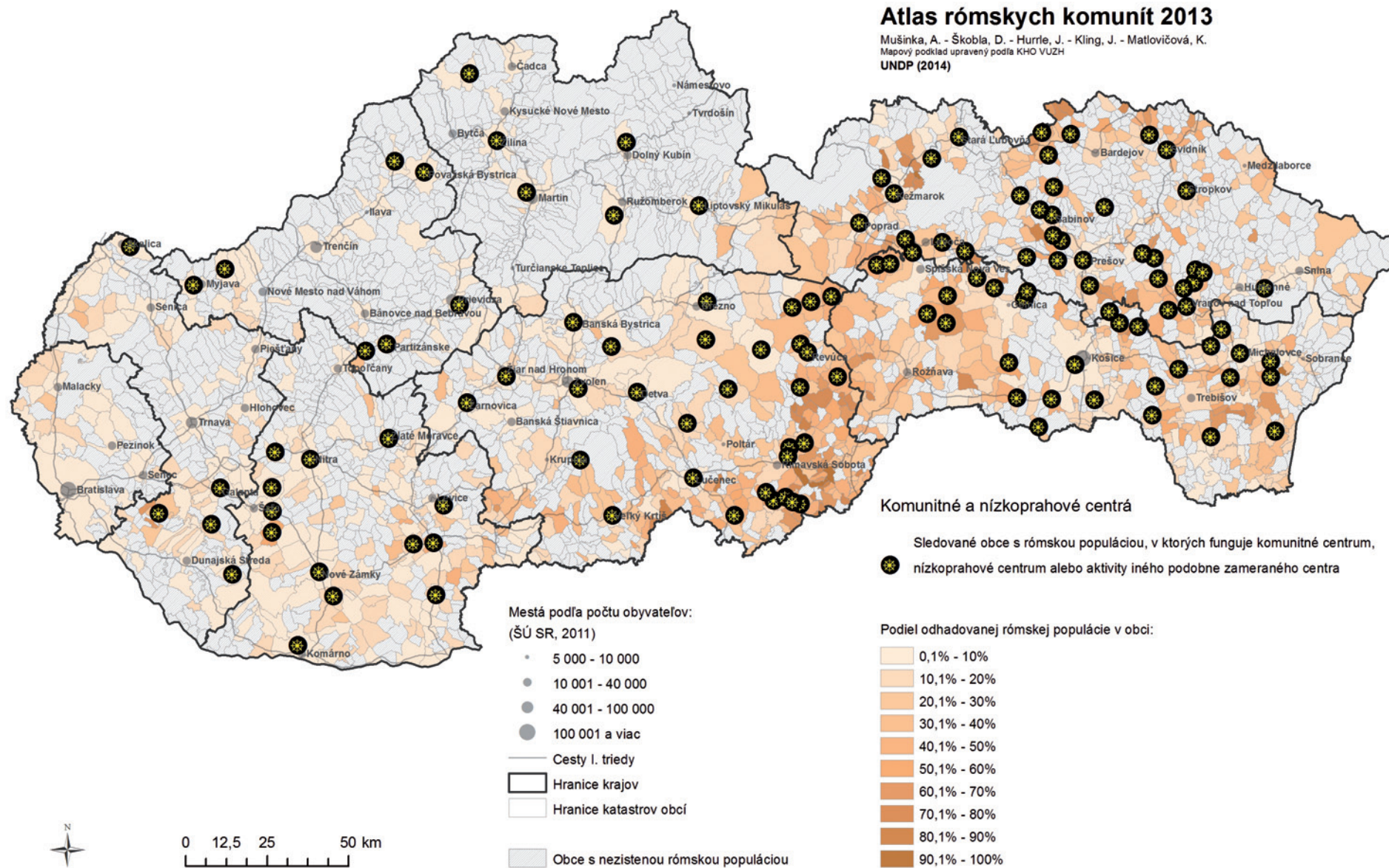
Atlas rómskych komunít 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrle, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
 Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
 UNDP (2014)

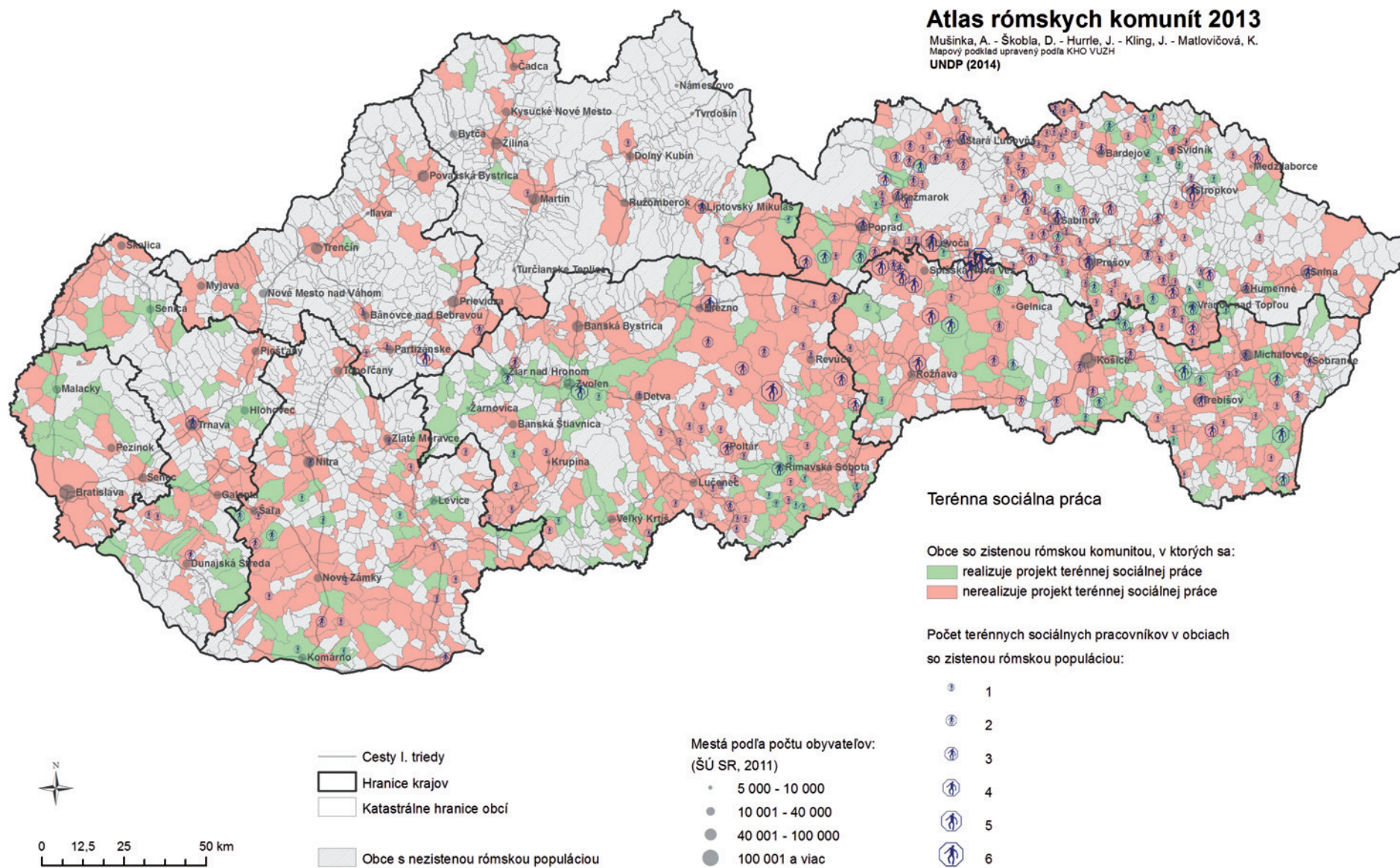
Atlas rómskych komunít 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrle, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
UNDP (2014)

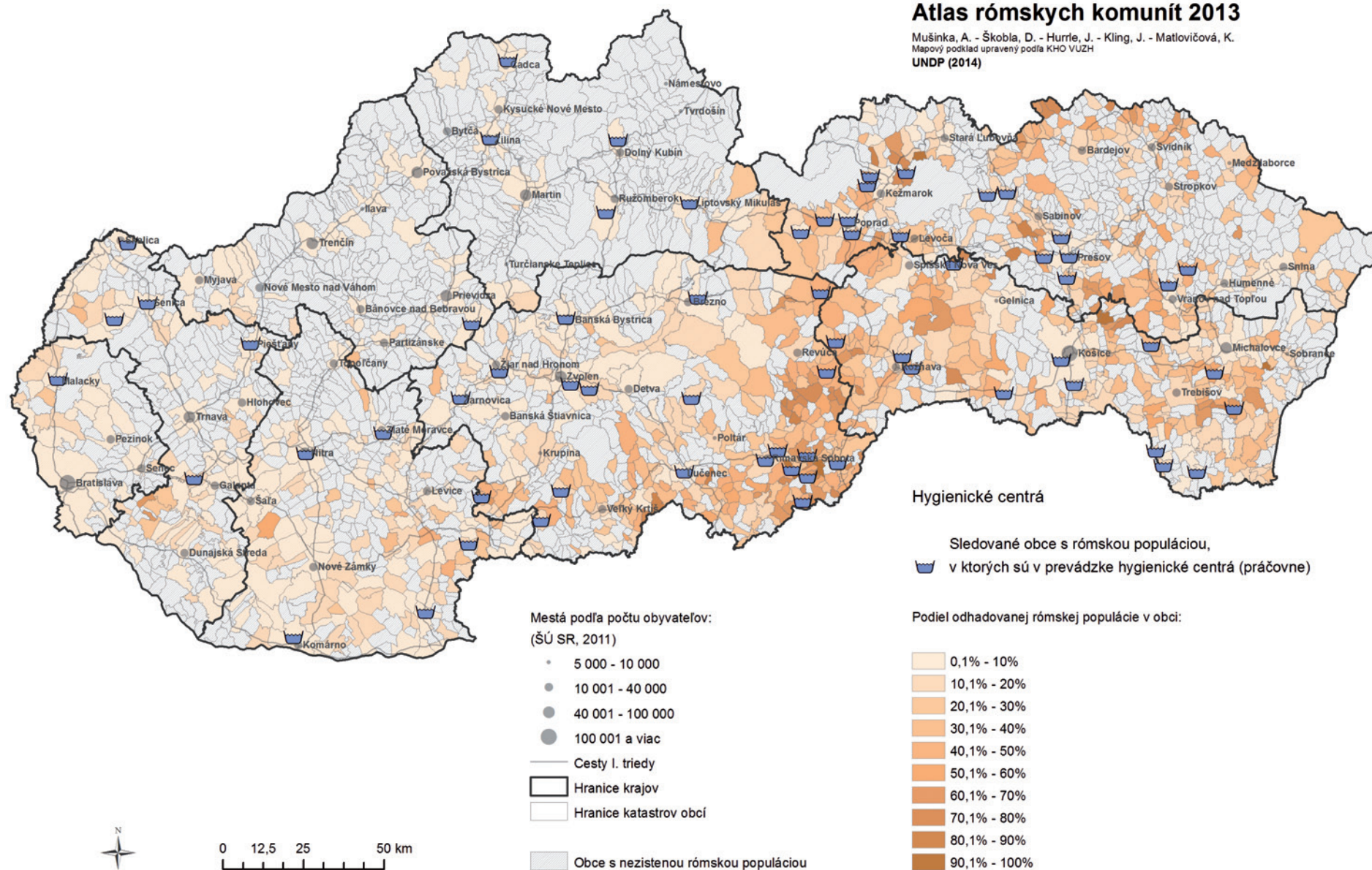
Atlas rómskych komunít 2013

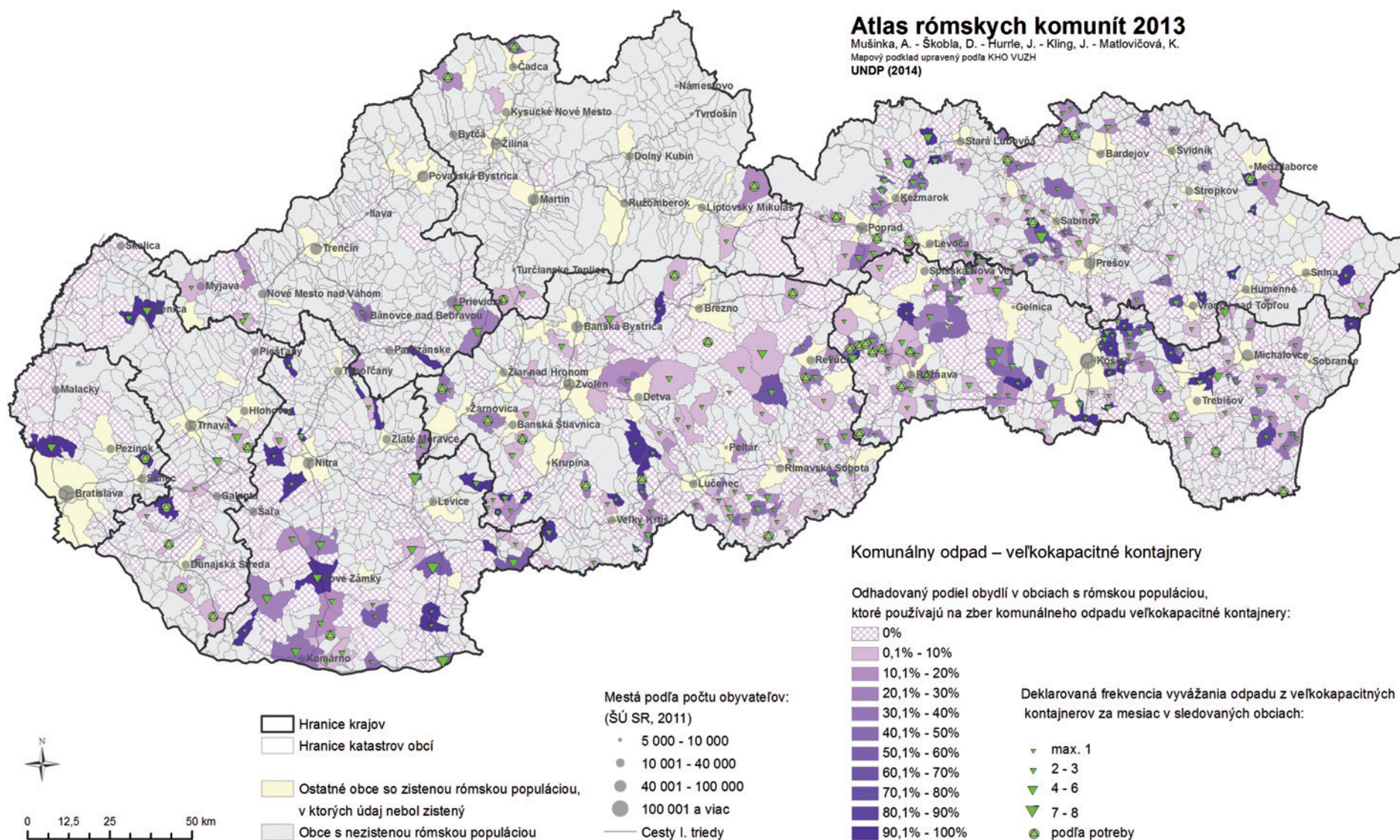
Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrie, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VÚZH
UNDP (2014)

Atlas rómskych komunít 2013

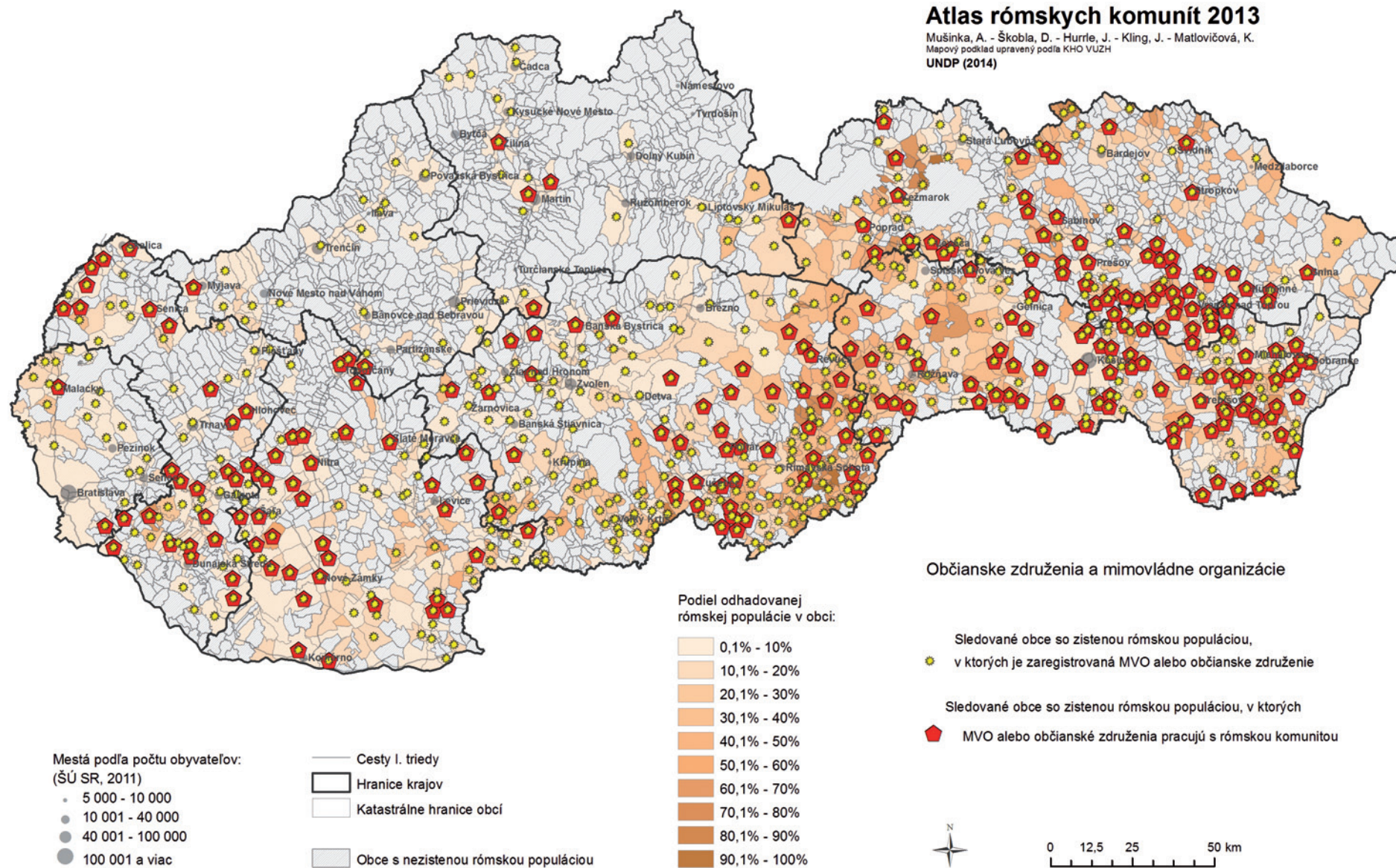
Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrie, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VÚZH
UNDP (2014)

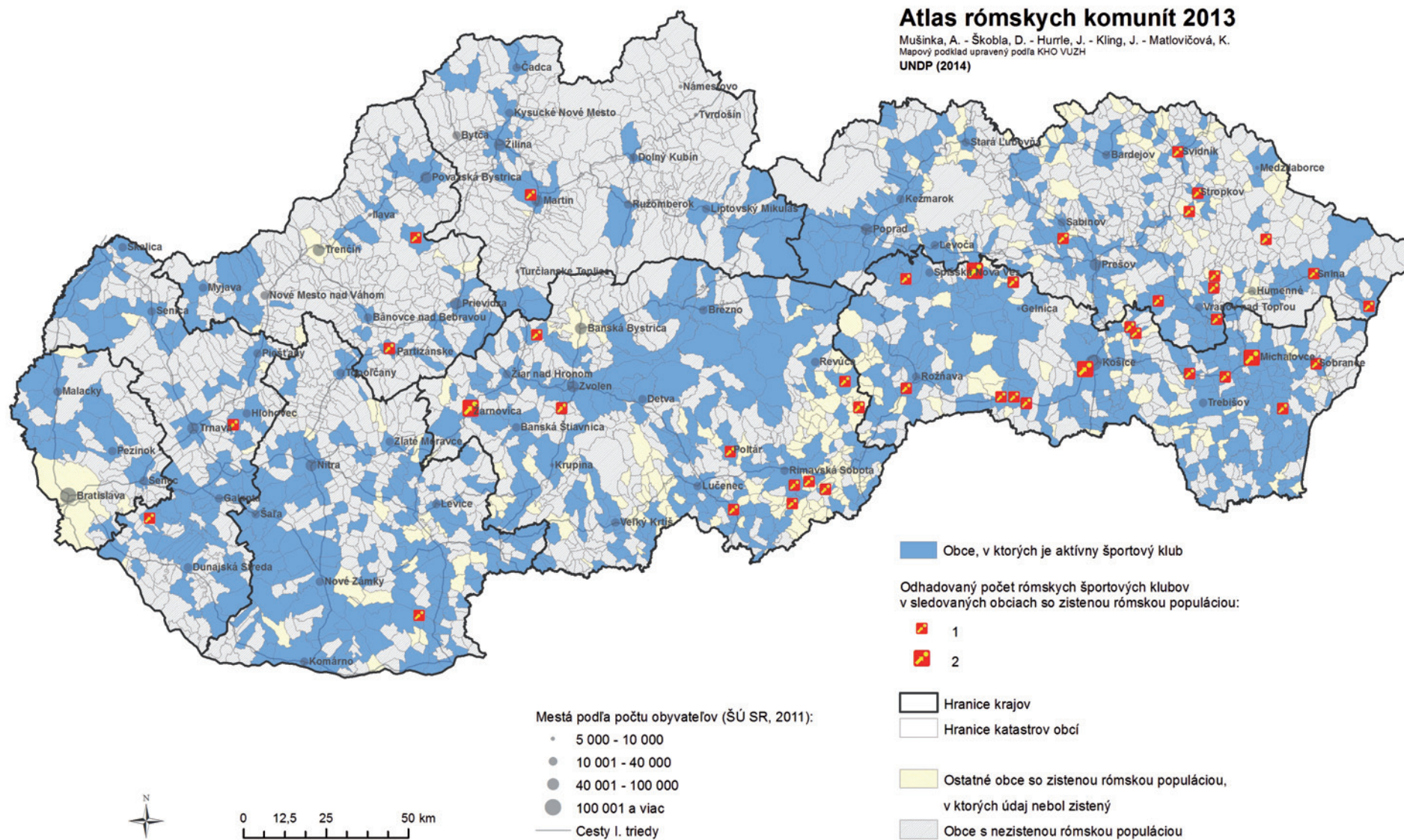

Atlas rómskych komunít 2013

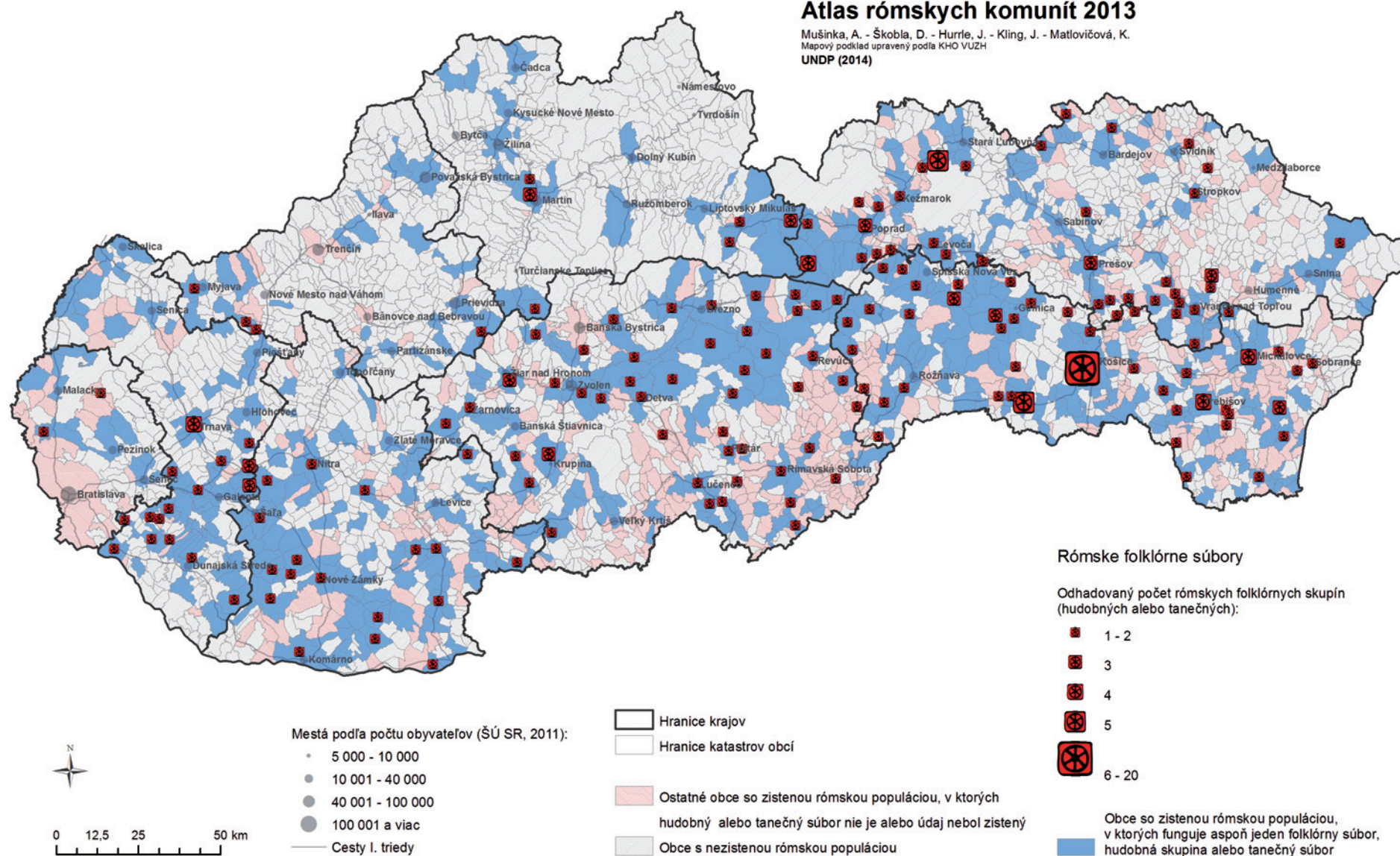
Mušinka, A. - Škoba, D. - Hurre, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
UNDP (2014)

Atlas rómskych komunít 2013

Mušinka, A. - Škobla, D. - Hurrle, J. - Kling, J. - Matlovičová, K.
Mapový podklad upravený podľa KHO VUZH
UNDP (2014)

Poznámky

1. Pod vedením Ivety Radičovej metodológiu tvoril tím v zložení: Martina Jurásková, Elena Kriglerová, Jana Rybová, Michal Šebesta a Alexander Mušinka.
2. Komplexný pohľad na otázky zberu etnických dát poskytuje publikácia: Škobla Daniel, Leončikas Tadas, Štěpánková Martina 2008: Etnicita ako štatistický indikátor pri monitorovaní životných podmienok a diskriminácie.
3. ECRI, 2005: Guidelines for dealing with issues related to ethnic data collection.
4. ECRI, 2005: Appendix II: Guidelines for dealing with issues related to ethnic data collection.
5. Pozri http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=sk&DosId=200323
6. OSF, 2010: No Data, No Progress. Str. 132.
7. Napríklad každoročné Country Assessments and Country Priorities a napríklad publikácia: Friedman Eben, Gallová Kriglerová Elena, Kubánová Martina, Slosiarik Martin 2009: School as Ghetto.
8. Správy z jednotlivých výskumov: UNDP, 2003: Únik z pasce závislosti, The Roma Human Development Report; UNDP, 2005: At Risk: Roma and the Displaced in Southeast Europe; UNDP, 2007: Správa o životných podmienkach rómskych domácností na Slovensku; UNDP, 2012: Správa o životných podmienkach rómskych domácností na Slovensku 2010; FRA – UNDP, 2012: The situation of Roma in 11 EU Member States - Survey results at a glance.
9. Pozri The Decade of Roma Inclusion: A Unifying Framework of Progress Measurement and Options for Data Collection, Martin Kahanec, November 16, 2008.
10. Uznesenie Európskeho parlamentu Z 31. januára 2008 o európskej stratégii riešenia rómskej otázky. Následne bolo prijaté Uznesenie Európskeho parlamentu Z 11. marca 2009 o sociálnej situácii Rómov a zlepšení ich prístupu na pracovný trh v Európskej únii.
11. EU Platform for Roma Inclusion
12. <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/09/st10/st10394.en09.pdf>
13. Na základe Oznámenia Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Rámcu EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov do roku 2020 zo dňa 5. 4. 2011
14. Hurrle Jakob, Grill Jan, Ivanov Andrey, Škobla Daniel, Kling Jaroslav 2012: Nejasný výsledok: Pomohli projekty Európskeho sociálneho fondu Rómom na Slovensku?

Literatúra

- COM 173, 2011: Oznámenie komisie európskemu parlamentu, rade, európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov Rámcu EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov do roku 2020, [online] dostupné na: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=sk&DosId=200323, citované: 17. 2. 2014
- Council of The European Union, 2009: Inclusion of the Roma [online] dostupné na: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/09/st10/st10394.en09.pdf>, citované: 22. 1. 2013
- ECRI, 2005: Guidelines for dealing with issues related to ethnic data collection in ECRI's work. Document finalised by ECRI at its 38th meeting held from 13 – 16 December 2005.

- ECRI, 2005: Appendix II: Guidelines for dealing with issues related to ethnic data collection in ECRI's work II. Main findings of ECRI's consultation process on the issue of ethnic data collection, par. 12.
- EU Platform for Roma Inclusion 2013: [online] dostupné na: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/roma-platform/index_en.htm, citované: 12. 1. 2013
- FRA – UNDP, 2012: The situation of Roma in 11 EU Member States - Survey results at a glance. [online] dostupné na: <http://www.scribd.com/doc/153872420/The-situation-of-Roma-in-11-EU-Member-States>, citované: 5. 3. 2014
- Friedman E., Gallová Kriglerová E., Kubánová M., Slosiarik M. 2009: School as Ghetto. Systemic Overrepresentation of Roma in Special Education in Slovakia. REF, Budapest, 115 str. ISBN 978-963-9832-09-1
- Hurrle J., Grill J., Ivanov A., Škobla D., Kling J. 2012: Nejasný výsledok: Pomohli projekty Európskeho sociálneho fondu Rómom na Slovensku? (Zistenia z analýzy projektov v rámci OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia v programovom období 2007 – 2013). UNDP, Bratislava, 105 str. ISBN: 978-80-89263-12-7. [online] dostupné na: <http://www.scribd.com/doc/154051443/Have-Roma-in-Slovakia-benefitted-from-the-European-Social-Fund>, citované: 6.3.2014
- Kahanec M., 2008: The Decade of Roma Inclusion: A Unifying Framework of Progress Measurement and Options for Data Collection, November 16, 2008.
- OSF, 2010: No Data, No Progress. Roma Initiative, Budapest, str. 132. [online] dostupné na: http://www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/no-data-no-progress-country-reports-20100628_0.pdf, citované 2. 3. 2014
- Oznámenie komisie EP, 2011: Oznámenie komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Rámcu EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov do roku 2020 zo dňa 5.4. 2011, [online] dostupné na: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=sk&DosId=200323, citované: 17. 2. 2013
- Radičová, I. (Ed.), 2004: Atlas rómskych komunit na Slovensku 2004. Bratislava: Nadácia S.P.A.C.E., Inštitút pre verejnú politiku a Krajské centrum pre rómske otázky, [online] dostupné na: <http://romovia.vlada.gov.sk/20535/atlas-romskych-komunit.php>, citované 3. 2. 2013
- UNDP, 2003: Únik z pasce závislosti, The Roma Human Development Report
- UNDP, 2005: At Risk: Roma and the Displaced in Southeast Europe. [online] dostupné na: <http://www.scribd.com/doc/151056479/At-risk-Roma-and-the-displaced-in-Southeast-Europe>, citované: 5. 3. 2014
- UNDP, 2007: Správa o životných podmienkach rómskych domácností na Slovensku
- UNDP, 2012: Správa o životných podmienkach rómskych domácností na Slovensku 2010. [online] dostupné na: <http://www.scribd.com/doc/152633846/Sprava-o-%C5%BEivotn%C3%BDch-podmienkach-romskych-domacnostina-Slovensku-2010>, citované: 5. 3. 2014
- Uznesenie EP, 2008: Uznesenie Európskeho parlamentu o európskej stratégii riešenia rómskej otázky z 31. januára 2008 (2009/C 68 E/06) [online] dostupné na: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=MOTION&reference=B6-2008-0053&language=SK>, citované: 6. 3. 2014
- Uznesenie EP, 2009: Uznesenie Európskeho parlamentu o sociálnej situácii Rómov a zlepšení ich prístupu na pracovný trh v Európskej únii, z 11. marca 2009 (2008/2137(INI))
- Škobla D., Leončikas T., Štěpánková M., 2008: Etnicita ako štatistický indikátor pri monitorovaní životných podmienok a diskriminácie. Analytická správa a odporúčania pre Slovensko. UNDP, Bratislava, 90 str. ISBN 978-80-89263-08-0.

Poznámka: Prešovská univerzita spolupracovala na publikácii v rámci medzinárodného Slovensko-Rumunského projektu: *Multicultural regions, national heritage and contemporary challenges in Romanian and Slovakian society*, financovaný Z prostriedkov APVV, SK-RO-0025-12, partneri: University of Prešov in Prešov, University of Oradea, doba riešenia: 2013-2014

**UNDP Europe and the CIS
Bratislava Regional Centre**

Grosslingova 35

811 09 Bratislava

Slovak Republic

Tel.: +421 2 5933 7111

Fax: +421 2 5933 7450

<http://europeandcis.undp.org>